

Dr. Erkan BULGAN / Kahramanmaraş Vali Yardımcısı

İntiharlarla Mücadelede Alınması Gereken İdari Tedbirler: Kahramanmaraş Örneği

İntiharın Tanımı ve Nedenleri

İntihar ve intihar girişimi, çok yönlü toplumsal ve bireysel etkileri olan bir olgu/olaydır. İntihar sadece ülkemizde değil dünyada da önemli bir sorun teşkil etmektedir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) rakamlarına göre ortalama yılda 1 milyon kişi intihardan ölmektedir. Ülkemizde ise özellikle son 30 yılda intihar vakalarında % 100'lerin üzerinde bir artış söz konusudur.

Kişinin çeşitli etkenlere bağlı olarak kendi iradesiyle hayatına son vermesine intihar denir. Ölümle neticelenmeyen bu tür eylemler ise intihar girişimi olarak nitelendirilmektedir. Uzmanlara göre intiharın nedenlerini aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür:

- Başta ruhsal hastalıklar olmak üzere acı çektiren veyahut iyileşme şansı düşük diğer hastalıklar,
- Ailesinin veyahut kendisinin geçmişinde intihar girişiminin olması,
- Ekonomik ve sosyal bunalım veyahut statü kaybı,
- Hayal kırıklığıyla nihayetlenmiş duygusal ilişkiler,

- Bağımlılık yaratıcı madde kullanımı.

Bu nedenler içerisinde en önemlisi ruhsal hastalıklardır. Çünkü araştırmalara göre intihar girişiminde bulunanların yarısından fazlasının psiyatrik olarak sorunlu olduğu tesbit edilmiştir. Özgüven eksikliği, büyük bir ihanete veyahut hayal kırıklığına uğramış olmak da karakteristik ve duygusal tepkime olarak intiharı tetikleyen unsurlar arasında gelmektedir.

Kahramanmaraş'taki İntihar Olayları ve Yapılan Çalışmalar

Kahramanmaraş, ülkemizin Doğu Akdeniz bölgesinde iklimlerin ve coğrafyaların kesiştiği bir noktada toplamda 1 milyonu aşkın nüfusuyla büyükşehir olmaya aday şirin ve huzurlu bir ilimizdir. K.maraş'ın intiharlarla gündeme gelmesinin nedeni şehrimizdeki intihar oranlarının yüksekliğinden değil (TÜİK 2010 verilerine göre %000 3,95/Türkiye ortalaması %000 4.02), 2009 ve 2011 yıllarında 4'er kardeşin aynı anda intihar etmiş olmaları nedeniyle sansasyonel intiharlara ev sahipliği yapmış olmasından kaynaklanmaktadır. Doğaldır ki bu olaylar gerek yazılı gerekse görsel medya-

da günlerce işlenmiş ve bundan dolayı da ülke genelinde K.maraş hak etmediği halde intiharlar yönünden Batman'la kıyaslanır hale gelmiştir.

İntiharla mücadelede en önemli hususlardan biri intihar etmeye niyetli olanların tesbiti, tedavisi ve de takibidir. İntiharın idari, tıbbi ve adli boyutları bulunmaktadır. Kahramanmaraş'ta söz edilen bu 3 boyutla ilgili ciddi çalışmalar ve araştırmalar yapılmaktadır. Öncelikli olarak ilimizdeki İntihar vakalarına dikkat çekmek ve bu konuda gerekli olan tedbirleri almak üzere Sn. Valimizin talimatıyla, başkanlığında İntihar ve Krize Müdahale Komisyonu kurulmuş olup, sözkonusu kurul, İl Sağlık Müdürlüğü, Belediye, İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü, İl Müftülüğü, Emniyet Müdürlüğü, İl Jandarma Komutanlığı, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, KSÜ Tıp Fakültesi Dekanlığından üst düzeyde yetkililerin katılımıyla 15.06.2011 Çarşamba günü toplanmıştır.

Toplantıda;

1. İntiharın nedenleri irdelenmek suretiyle, topyekün mücadele edilmesi gerekliliğinden hareketle öncelikle toplumda bir farkındalık ve duyarlılık yaratmak amacıyla eği-

tim ve bilgilendirme çalışmalarına ağırlık verilmesi, Üniversitede bu konuyla ilgili akademik araştırmalar yapılması, bu bağlamda ilk olarak medyaya yönelik seminer verilmesi,

2. İlimizin sosyal risk haritasının oluşturulması suretiyle, bu haritaya göre intiharın fazla görüldüğü bölgelerin pilot bölge olarak öncelikli bu eylem planındaki çalışmaları konu edilmesi, bu bağlamda ilk olarak ilimizde intihar için seçilen simge yerlerde güvenlik tedbirleri nın artırılması,

3. Psikolojik rahatsızlığı olan, intihar girişiminde bulunan veyahut intihar etme iradesini açığa çıkaran kişilerin takip ve tedavilerinin düzenli olarak ilgili sağlık birimlerince yapılması ve bunların sorunlarına çözüm için diğer kamu kuruluşlarıyla koordineli olarak çalışmalarda bulunulması, bu bağlamda ilk olarak hastanelerin psikiyatri servislerinin koşullarının iyileştirilmesi ve yatak sayılarının artırılması,

4. Okullarda risk grubu altında bulunan öğrencilere yönelik olarak rehberlik çalışmalarına ağırlık verilmesi, böylelikle okul yöneticileri ve öğretmenlerinin risk grubu altında bulunan öğrencilere kendilerinin önemsendiği, acılarının paylaşıldığı ve sorunlarının çözümsüz olmadığı duygularının işlenmesi,

5. İstenmeyen kişilerle evliliğin ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve aynı zamanda boşanma öncesi ve sonrası danışmanlık hizmetlerinin yapılması amacı ile Belediyelerde Aile Danışma Merkezlerinin oluşturulması ve Müftülüklerde Aile İrşad Merkezlerinde gerekli çalışmalar yapılması ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı Toplum Merkezinin bir an önce faaliyete geçirilmesi,

6. Halk Eğitim ve Gençlik, Spor Müdürlüklerince açılacak kursla-

rın yaygınlaştırılarak artırılması ve gençler için kültür ve spor merkezlerinin özellikle risk bölgelerinde faaliyete geçirilmesi, kadınlara yönelik olarak İŞKUR, SODES, SYDV ve Mikro kredi projeleri ile desteklenmek suretiyle ekonomik olarak üretken hale gelmelerinin sağlanması, Hususları kararlaştırılmıştır.

Söz konusu kararlar gereği için ilgili kurumlara yazılmış olup, geri dönüşümler periyodik olarak takip edilecek ve tesbit edilen eksiklikler ile ortaya çıkacak yeni durumlara göre önleyici tedbirler çeşitlendirilerek arttırılacaktır. Okulların açılmasıyla birlikte Eğitim camiasına yönelik faaliyetlere ağırlık verilecektir.

Değerlendirme ve Sonuç

İntiharın tamamen önlenmesi mümkün olmamakla birlikte etkili müdahale ve mücadele yöntemleri kullanılmak suretiyle en aza indirmek mümkündür. Çünkü intihar girişiminde bulunan çoğu kişi eğer ruhsal hastalığı varsa doktora gitmiş bulunmakta, diğer nedenlerden dolayı böyle bir girişimde bulunacaksa da bunu bir şekilde sözleriyle veyahut davranışlarıyla çevresine yansıtmaktadır. Öyleyse ilk yapılması gereken tıbbi yönden bu tür hastaların takip ve tedavisinin yapılması, verilen ilaçları düzenli kullanmasının sağlanması; idari yönden ise okullarda, öğrenci yurtlarında, ibadethanelerde, mahallelerde eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmak suretiyle intiharla ilgili toplumsal farkındalık yaratılması ve duyarlılığın arttırılmasıdır.

Bu konuda medya desteğinin sağlanması da ehemmiyet arz etmektedir. Özellikle medyadan beklen-timiz; intiharla ilgili olarak yapılan haberlerin özendirici, cesaretlendirici, tekrar edici ve detay verici niteliklere sahip olmaması gerekliliğidir.

Zaten Basın Ahlak Esasları uyarınca yayınların sahip olması gereken niteliklerde de bu hususlara genel olarak değinilmektedir:

- Bir kamu hizmeti olan gazetecilik faaliyeti kamu yararına aykırı kullanılamaz,
- Suça tahrik veya suçu övecek nitelikte yayın yapamaz,
- Küçüklerin ve gençlerin gelişimlerini olumsuz yönde etkileyecek yayın yapamaz,
- Kişilerin özel yaşamı kamu çıkarı olmadıkça yayın konusu yapılamaz.

Özellikle yazılı ve görsel basında abartılı bir şekilde işlenen intihar temalarının daha sonraki süreçte intiharları arttırdığı bir vakıadır. Nitekim İlimizde 22.4.2011 tarihindeki intihar olayının akabinde ki 3 ay içerisinde 6 intihar vakası daha gerçekleşmiştir. Buradan hareketle basınımıza düşen görev halkın doğru ve dürüst bilgi alma hakkını kullanmasına aracılık etmektir. Bu bağlamda verilecek toplumsal haberlerde haber ve yorum ayrımı yapılmasına dikkat edilmeli, çocuklara ve kadınlara yönelik haberlerde özenli bir dil kullanılmalıdır.

Sonuç olarak intiharla sadece Valilik olarak değil, başta yerel yönetimler olmak üzere STK, üniversiteler ve medya ile işbirliği içerisinde mücadele edilmesinin başarıyı arttırmada hayati öneme haiz olduğuna inanmaktayız. Bir kişinin bile intiharının önlenmiş olması bizim için başarı sayılacaktır. Son olarak bizler dondurmaları ve biberiyle bir marka şehir olan ve de mevcut potansiyeli (tarım, ticaret, turizm) itibarıyla hızlı atılımlar yapmaya müsait olan İlimizin, önümüzdeki süreçte daha güzel haberlerle ülke gündemine gelmesini arzu etmekteyiz.

KAYNAKLAR

Basın ilan kurumu teşkiline dair 195 sayılı kanunun 49. Maddesinde yer alan basın ahlak esasları hakkında genel kurul kararı (Karar No: 129 Tarih:18.11.1994 / www.tuik.gov.tr / www.wikipedia.org / www.populermedikal.com/psikiyatri/intihar.asp